

Football Special

Ceist 1

Beidh tú ag féachaint ar ball ar thuirisc faoin deoch bhog *Football Special*. Sula bhféachann tú ar an tuairisc, an féidir leat féin agus an duine in aice leat na focail Ghaeilge atá le fáil sa mhír a cheangal leis na focail Bhéarla thíos.

1. it will be soon	a. <i>is beag duine</i>
2. secret	b. <i>deoch shúilíneach</i>
3. not many people	c. <i>teach leanna</i>
4. it will be much sought after	d. <i>beidh tóir mhór ar an</i>
5. the drink is famous	e. <i>ráchairt mhór</i>
6. fizzy drink	f. <i>is gearr go</i>
7. production	g. <i>neamhchoitianta</i>
8. great demand	h. <i>tá clú agus cáil ar an deoch</i>
9. unusual	i. <i>táirgeadh</i>
10. pub	j. <i>rún</i>

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Ceist 2

Anois féach ar an tuairisc agus cuir tic in aice leis an fhocal cuí le cur in iúl an fíor nó bréagach atá an abairt.

1. Déantar *Football Special* i nDún na nGall amháin.
fíor/bréagach
2. Rinneadh an deoch an chéad lá riamh le cur i gcorn na mbuaiteoirí tar éis chluiche peile.
fíor/bréagach
3. Ní ólann daoine óga nó aosta an deoch.
fíor/bréagach
4. Beidh an t-oideas ar díol sna Sé Chontae agus in Albain.
fíor/bréagach
5. Ní dhéanann an comhlacht céanna deochanna ar bith eile.
fíor/bréagach
6. Beidh *Football Special* ar fáil ar fud an oileáin i mí an Mheithimh.
fíor/bréagach

Ceist 3 ‘neamh-mheisciúil’ agus ‘neamhchoitianta’

Cén fáth a bhfuil fleiscín sa chéad sampla agus nach bhfuil sa dara ceann?
Cuir **neamh** roimh na focail seo thíos agus ansin déan iarracht iad a cheangal leis an leagan ceart Béarla.

1. ómós	_____	a. independent
2. seasmhacht	_____	b. harmless
3. milis	_____	c. inglorious
4. spleách	_____	d. disrespect
5. mothálach	_____	e. nonperishable
6. urchóideach	_____	f. savoury
7. matach	_____	g. instability
8. glórmhar	_____	h. insensitive

1	2	3	4	5	6	7	8

Ceist 4 cáil – cáiliúil agus spéis - spéisiúil

(a) Nuair a chuireann tú (i)úil le hainmfhocal cruthaíonn tú aidiacht. Cuir –úil nó –úil leis na hainmfhocail seo a leanas:

suim	_____
dath	_____
intleacht	_____
eisceacht	_____
gairm	_____

(b) Tá gach aidiacht fíor fút féin thuas – pléigh cén fáth leis an duine in aice leat!

Ceist 5 Pléigh na ceistanna seo leis an duine in aice leat nó le do ghrúpa:

Ar bhlais tú *Football Special* riamh? Má bhlais, cad a cheap tú faoin deoch?

An maith leat féin deochanna neamh-mheisciúla? Cad iad na cinn is fearr leat?

Deirtear nach bhfuil deochanna neamh-mheisciúla go maith don tsláinte. Cén fáth?

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
f	j	a	d	h	b	i	e	g	c

Ceist 2

1. fíor
2. fíor
3. bréagach
4. bréagach
5. bréagach
6. fíor

Ceist 3

ómós	<i>neamhómós</i>
seasmhacht	<i>neamhsheasmhacht</i>
milis	<i>neamh-mhilis</i>
spleách	<i>neamhspleách</i>
mothálach	<i>neamh-mhothálach</i>
urchóideach	<i>neamhurchóideach</i>
matach	<i>neamh-mhatach</i>
glórmhar	<i>neamhghlórmhar</i>

1	2	3	4	5	6	7	8
d	g	f	a	h	b	e	c

Ceist 4

suim	<i>suimiúil</i>
dath	<i>dathúil</i>
intleacht	<i>intleachtúil</i>
eisceacht	<i>eisceachtúil</i>
gairm	<i>gairmiúil</i>

Ceist 5

Plé atá i gceist leis an ghníomhaíocht seo.

Éimear Ní Chonaola

Anois is gearr go mbeidh ceann de na rúin is mó i dTír Chonaill á roinnt leis an tír ar fad go gairid. Is beag duine a chuala faoin deoch *Football Special* cé go bhfuil díol mór uirthiⁱ i nDún na nGall le fada an lá. Creideann úinéir an chomhlachta go mbeidh tóir mhór ar an deoch chéannaⁱⁱ fud fad an oileáin. Thug Áine Ní Bhreisleáin cuairt ar an monarchaⁱⁱⁱ, áit a ndéantar an deoch speisialta seo.

Áine Ní Bhreisleáin

Tá clú agus cáil ar an deoch shúilíneach *Football Special* i dTír Chonaill le breis agus caoga bliain. Anseo i monarcha^{iv} *McDaid's* i Ráth Mealtain a dhéantar an táirgeadh ó thús deiridh. Bhí teaghlach *McDaid* ag iarraidh deoch neamh-mheisciúil a chruthú le cur sa chorn buachana i ndiaidh chluiche peile agus d'éirigh leo blas iomlán éagsúil a chruthú. Deir daoine sa chontae seo go bhfuil sé cosúil le *Coca Cola* nó *Irn-Bru* na háite agus bíonn ráchairt mhór ar an táirge i measc óg agus aosta. Cuireann go leor turasóirí spéis sa deoch fosta. Tá a fhios againn go bhfuil siúcra agus síoróip sa mheascán seo, ach is rún daingean atá san oideas do *Football Special*. Tá pleananna ag an chomhlacht a tháirge^v a dhíol ar fud na tíre taobh istigh de chúpla mí. Tá orduithe faighte acu sna Sé Chontae agus in Albain.

Edward McDaid, Úinéir

It just looks different, tastes different, feels different to the mouth and people are always trying to figure out exactly what's in it.

Áine Ní Bhreisleáin

Ní amháin go bhfuil blas *Football Special* neamhchoitianta ach tá cineálacha eile deochanna acu déanta as banana agus anann. Is cinnte gur maith leis na Conallaigh neart milseachta^{vi}. Cé go bhfuil bunadh Dhún na nGall in ann sult a bhaint as buidéal *Football Special* am ar bith, beidh ar phobal na tíre fanacht go dtí mí an Mheithimh sula mbeidh an deoch éagsúil seo ar fáil sna siopaí agus sna tithe leanna ansin. Áine Ní Bhreisleáin, Nuacht TG4, i Ráth Mealtain i gCo. Dhún na nGall.

ⁱ *air* a deirtear

ⁱⁱ *céanna* a deirtear

ⁱⁱⁱ *monarchan* a deirtear

^{iv} *monarchan* a deirtear

^v *a dtáirge* a deirtear

^{vi} *milseacht* a deirtear